

Planowane zmiany w płatnościach bezpośrednich od 2024 r.

- Zmiany w zakresie norm GAEC 6, GAEC 7 i GAEC 8
 - dwa projekty uchwał KM: nr **65** i nr **66**

Departament Płatności Bezpośrednich
Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Zmiana rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (1)

Dnia 15 marca 2024 r. KE opublikowała projekt rozporządzenia zmieniającego 2 rozporządzenia bazowe UE*.

Zmiany dotyczą m.in.:

- uproszczenia w normie dot. obowiązku utrzymania okrywy glebowej (tzw. **GAEC 6**) – państwo członkowskie będzie miało swobodę w decydowaniu, w jakim okresie roku ustanowić obowiązek utrzymania okrywy glebowej – ma obowiązywać od 1 stycznia 2024 r.;
- uproszczenia w normie dot. zmianowania (tzw. **GAEC 7**) – p.cz. może zdecydować o dodaniu dywersyfikacji upraw jako alternatywy do zmianowania – ma obowiązywać od 1 stycznia 2024 r.;
- zniesienia obowiązku ugorowania 4% gruntów ornych (tzw. **GAEC 8**) – w zamian p.cz. ma obowiązek ustanowienia odpowiedniego ekoschematu, czyli dobrowolnej i płatnej interwencji dla rolników;
- zwolnienia gospodarstw do 10 ha z kontroli i sankcji za niespełnianie warunkowości;
- p.cz. mogą ustanowić **szczególne zwolnienia** jak np. uprawy, czy **tymczasowe odstępstwa** takie jak terminy i okresy określone w tych normach, w przypadku warunków pogodowych. Zakres tych tymczasowych odstępstw ogranicza się do rolników lub obszarów i stosuje się je tylko tak długo, jak jest to absolutnie niezbędne.

* projekt rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2021/2115 i (UE) 2021/2116 w odniesieniu do norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska, schematów na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt, zmian w planach strategicznych WPR, przeglądu planów strategicznych WPR oraz zwolnień z kontroli i kar

Zmiana rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (2)

Harmonogram prac nad projektem rozporządzenia:

- publikacja: 15 marca 2024 r.
- głosowanie na posiedzeniu Rady UE: 26 marca 2024 r.
- głosowanie na posiedzeniu Parlamentu Europejskiego: 22 kwietnia 2024 r.
- publikacja rozporządzeń: początek maja 2024 r.

Wdrożenie zmian do przepisów krajowych możliwe jest przed ich zatwierdzeniem przez Komisję Europejską, ale dopiero po ogłoszeniu ww. rozporządzenia.

Warunkowość – norma GAEC 6 planowane zmiany

W zakresie normy **GAEC 6**:

- w przypadku upraw wcześniej zbieranych z pola, tj.: zbóż, rzepaku i rzepiku wprowadzenie obowiązku utrzymania okrywy glebowej w okresie **od zbioru plonu głównego do dnia 15 października** i dopuszczenie w tym okresie wykonania zabiegów agrotechnicznych umożliwiających wysiew roślin ozimych lub międzyplonów,
- w przypadku pozostałych upraw termin utrzymania okrywy glebowej obowiązuje **od 1 listopada do 15 lutego** następnego roku.

Ponadto:

- wyłączenie upraw późno zbieranych z pola, tj. roślin okopowych, kukurydzy na ziarno, warzyw, roślin zielarskich, po których nie ma możliwości zastosowania działań ochronnych gleby, a także upraw pod osłonami.
- uznaje się za spełniające wymogi normy grunty, na których jest prowadzona produkcja zgodnie z zasadami rolnictwa ekologicznego.

Warunkowość – norma GAEC 7 planowane zmiany

W zakresie normy **GAEC 7**:

Umożliwienie rolnikom wyboru między zmianowaniem a dywersyfikacją.

W przypadku wyboru zmianowania upraw: na 40% GO w gospodarstwie taka sama uprawa nie może być utrzymana rok do roku na tej samej działce.

Ponadto:

- proponuje się usunięcie wymogu, aby na wszystkich gruntach w gospodarstwie, taka sama uprawa w plonie głównym była prowadzona nie dłużej niż 3 lata;
- powyższe zasady odnośnie zmianowania nie obowiązują w przypadku uprawy kukurydzy nasiennej.

W przypadku wyboru dywersyfikacji upraw dla gospodarstw o powierzchni:

- (i) od 10 do 30 ha GO wystarczy posiadać 2 uprawy, z tym że największa uprawa nie może stanowić więcej niż 75%;
- (ii) powyżej 30 ha GO wystarczy posiadać 3 uprawy, z tym że największa uprawa nie może stanowić więcej niż 75%, a dwie uprawy główne więcej niż 95%.

Warunkowość – norma GAEC 8 planowane zmiany

W zakresie normy **GAEC 8**:

Od 2024 r. zniesienie obowiązku przeznaczania co najmniej 4% powierzchni gruntów ornych na obszary lub obiekty nieprodukcyjne

oraz

wdrożenie ekoschematu, dotyczącego wyłączenia gruntów ornych z produkcji - **płatnego i dobrowolnego** dla rolników.

W zakresie Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone PROW 2014-2020 oraz płatności ekologicznych PROW 2014-2020 i PS 2023-2027 planuje się utrzymanie dotychczasowych zasad w zakresie ugorowania, tj. możliwość ugorowania na powierzchni do 4% GO. Do takich gruntów ugorowanych będzie przyznawana płatność w ramach ww. instrumentów ale nie będzie przysługiwała płatność w ramach nowego ekoschematu dot. ugorowania.

Projekt uchwały nr 65 (1)

Nowy ekoschemat: **Grunty wyłączone z produkcji:**

- płatność będzie przyznawana za wyłączenie gruntów ornych z produkcji - do powierzchni nie większej niż 4% powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie;
- na gruntach wyłączonych z produkcji będzie obowiązywał **zakaz prowadzenia produkcji rolnej** (w tym zakaz wypasu i koszenia) w terminie od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca oraz **zakaz stosowania środków ochrony roślin**;
- płatność zostanie wdrożona na lata 2024-2027;
- szacuje się, że wsparcie obejmie powierzchnię ok. 217 tys. gruntów ornych;
- stawka płatności wynosi **ok. 563 zł/ha**, tj. ok. 126,52 EUR/ha.

Zmiana ma na celu wdrożenie nowego ekoschematu **Grunty wyłączone z produkcji** oraz dokonanie stosownych zmian w innych rozdziałach Planu Strategicznego dla WPR na lata 2023-2027.

Projekt uchwały nr 65 (2)

Potrzebne zmiany w przepisach krajowych:

- ustawa o Planie Strategicznym WPR na lata 2023 - 2027;
- rozporządzenia MRiRW w sprawie:
 - ✓ norm oraz szczegółowych warunków ich stosowania,
 - ✓ szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności w ramach schematów na rzecz klimatu i środowiska w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027,
 - ✓ liczby punktów, jaką przypisuje się stwierdzonej niezgodności, oraz procentowej wielkości kary administracyjnej w zależności od liczby punktów przypisanych stwierdzonym niezgodnościom.

Projekt uchwały nr 66 (1)

Płatność dla małych gospodarstw:

- na podstawie art. 28 rozporządzenia (UE) 2021/2115 (płatność zastępuje pozostałe rodzaje płatności bezpośrednich);
- wdrożona na lata 2024-2027;
- warunki podobne jak na 2023 r. (dla gospodarstw do 5 ha UR, stawka 225 EUR/ha);
- szacuje się, że z płatności skorzysta rocznie ok. 50% rolników posiadających gospodarstwa do 5 ha, tj. ok. 310 tys. gospodarstw;
- wdrożenie wymaga akceptacji KE.

Projekt uchwały nr 66 (2)

Potrzebne zmiany w przepisach krajowych:

- ustawa o Planie Strategicznym WPR na lata 2023 - 2027;
- rozporządzenie MRiRW o szczegółowych warunkach*

*Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty podstawowego wsparcia dochodów, płatności redystrybucyjnej, płatności dla młodych rolników, płatności związanych z produkcją do powierzchni upraw i płatności związanych z produkcją do zwierząt i przejściowego wsparcia krajowego w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. z 2023 r. poz. 482, z późn. zm.).

Jak wnioskować

W 2024 r. podobnie, jak w kampanii 2023 r., tj.:

- należy złożyć wniosek w podstawowym terminie (na obecnie obowiązujących zasadach),
- z dniem wejścia w życie zmienionych przepisów ustawy o PS WPR możliwe będzie zawniaskowanie o Płatność dla małych gospodarstw, ewentualnie o ekoschemat Grunty wyłączone z produkcji,
- jeżeli rolnik nie spełni warunków do Płatności do małych gospodarstw, rozpatrzony będzie wniosek podstawowy o przyznanie płatności bezpośrednich,
- termin na wnioskowanie o nowe instrumenty będzie wydłużony.

Od 2025 r. rolnik będzie mógł zawniaskować w podstawowym terminie, poprzez zaznaczenie właściwego „okienka” we wniosku.

W przypadku niezatwierdzenia przez KE zmian Planu, wniosek o przyznanie Płatności do małych gospodarstw pozostanie bez rozpoznania i rozpatrywany będzie wniosek podstawowy o przyznanie płatności bezpośrednich.

Dziękujemy za uwagę

